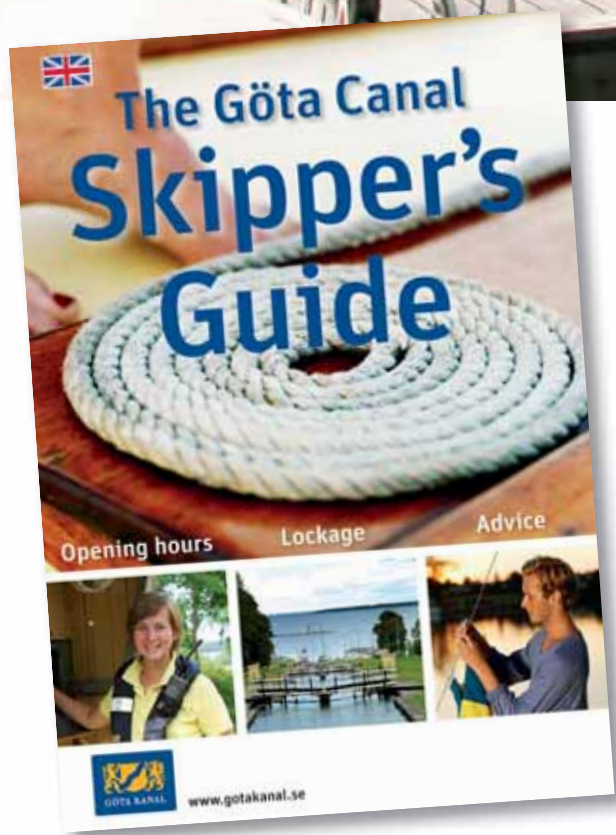

S VIVOU na jezera

do Švédsko

Do Švédsko jezdí dlouhá léta naši kamarádi na ryby a na golf. Protože nás jejich vyprávění a fotky zaujaly, rozhodli jsme se, že letos pojedeme s nimi. Plánování probíhalo téměř rok, jako obvykle jsme nakoupili veškerou dostupnou literaturu a sháněli jsme i mapové podklady. Složitější bylo najít trajekt pro soupravu auta s lodí, ale i to se povedlo. Zvolili jsme trajekt mezi Sassnitz a Treleborgem. Velké plány – projet jezero Vänern, pak se Göta kanálem přeplavit na jezero Vättern

Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií

Objeli jsme mělčinu označenou kardinálními znaky, protáhli se plavební dráhou mezi molem a zelenými kolíky o šířce cca 7 metrů a pro změnu jsme začali řešit vyvázání VIVY. Ve většině přístavů jsou vyvazovací záďové bójky. Všichni severané mají na laně jakýsi pohrabáč, který zachytí do oka na bójce a vyvážou záď loď. Všude se kotví přídí k molu. Pohrabáče nemáme, vymysleli jsme jednoduchý způsob „ulovení“ oka a provlečení lana s karabinou.

Läckö je krásný zámeček, který je významnou turistickou atrakcí – ročně ho navštíví cca 400 000 návštěvníků. Molo přímo u zámku, skoro jako byste byli vyvázáni u zámku na Orlíku. Vzhledem k tomu, že bylo ještě před sezonou, stáli jsme tam celkem tři lodě. Po procházce okolím jsme pokračovali mezi ostrovy na motor do rybářského městečka Spiken. Při odplouvání jsme samozřejmě přehlédli připlouvající turistickou motorovou loď, se kterou jsme se jako naschvál vyhýbali v nejužším místě plavební dráhy. Mezi nádhernými ostrovy s borovicovými lesy a sem tam červenými typicky švédskými domečky jsme značenou plavební dráhou proklíčkovali do Spikenu. Rybářská vesnička, kde na ná-

břeží stojí spousta domků s vyvázanými rybářskými čluny, ryby projdou domkem, udírnou a směrem k nábreží je okénko nebo malý obchůdek, kde se pak uzené s bramborovým salátem prodávají. Krásná atmosféra, pohoda a sem tam dešťová přeháňka, jinak slunečno.

Po posilnění jsme vyrazili zpět do Lidköpingu. Chvilí mezi ostrovy na motor, poté jsme vytáhli druhý ref na hlavní plachtě a kosatku. Vítr se stočil na jih, takže nás čekalo zdoluhavé stoupání asi 13 Nm. Po chvíli krásného jachtingu pravoboční vinšna přestala pracovat a točila se oběma směry. Chvilí jsme používali návětrnou vinšnu, ale vítr zesiloval. Padlo tedy rozhodnutí – plachty dolů a pokračovat na motor až do přístavu. Druhý den jsme zjistili, že jsou jen vypadlá perka v ráčně, naštěstí ne do vody. Po opravě vinšna funguje (stejně jsme ji opravovali ještě asi dvakrát, nejspíš ji bude potřeba vyměnit). Večer zjišťujeme, že krátký výlet za prvním poznáním švédských jezer byl 25 Nm dlouhý.

Další den vyrážíme do necelých 30 Nm vzdáleného Mariestadu. Vítr se stočil z jihu, na plné plachty plujeme na boční vítr rych-

lostí mezi 4 a 5 uzly. Asi po dvou hodinách se nad pevninou začínají tvořit kumuly, ze kterých se za chvíli spouští déšť a bouřka. Vítr ustává, na řadě je motor, nepromokavé oblečení a hlavně dalekohled. Viditelnost klesla asi na 3 až 4 Nm. Hledat v mlžném oparu a za bouřky kolíky plavební dráhy a kardinální znaky je docela honička. Jana za kormidlem, já běhám mezi mapou, GPS a realitou, kterou sleduji lehce mokřím dalekohledem. Když vytáhneme ploutev a kormidlo, máme sice ponor jen 30 cm, ale některé kameny vyčnívají nad hladinu a třeba zrovna metr vedle tyče označující plavební dráhu. Nesmíme riskovat, celý výlet je ještě před námi. Po zdárně absolvovaném navigačním cvičení přistáváme v Mariestadu vedle dalších dvou lodí. Bouřka přešla, ale stále prší a nefouká. Ve všech přístavech je molo pro návštěvníky vždy výrazně označené, takže najít správné místo není problém. A časem zjišťujeme, že všude jsou tato místa nejlépe položená v celém přístavu, místní stojí na vjezdovém kanálu nebo někde stranou a návštěvy kotví přímo v centru, například před restaurací. Na všech molech je přípojka elektřiny a voda, čisté toalety a sprchy vždy nedaleko.

PLAVBA PLACHETNICE

Vyplováme z Mariestadu směrem na Sjötorp, malé městečko, kde začíná Göta kanál. Pro změnu je slunečno a jen slabý vítr 1 až 2 °Bft. Míříme na sever, nejprve na motor, pak trochu přifoukne, takže konečně můžeme vytáhnout celé plachty. Moře (tedy jezero, ale v několika směrech není vidět na břeh, tak mám stále problém a říkám moře) je naprosto klidné, sluníčko pálí. Proto jsme si trasu prodloužili krásným výletním jachtingem v zátocce před Sjötorpem.

V přístavu se vyvazujeme kolem šesté. A svádíme boj s místním mariňákem – tedy parkovacím automatem, který kromě lístků za parkování osobních a obytných aut vydává i lístky pro lodě. Jako v Praze na placených parkovištích. Na každém lístku je pak kouzelný kód, který otevírá opět velmi čisté toalety a sprchy.

Jdeme do městečka na prohlídku muzea Göta kanálu a obhlídku, jak vlastně zdymadla a proplavování fungují. Čeká nás totiž několikadenní plavba z jezera Vänneren – ze Sjötorpu, na jezero Vättern – do Karlsborgu.

Celkem přes 30 Nm na motor, jak později zjišťujeme, 10 Nm jsme na malém jezeře Viken, které bylo cestou, jeli na plachty. Göta kanál je největší stavební projekt, který byl kdy ve Švédsku realizován. Kanál vede ze Sjötorpu na jezero Vänneren do městečka Mem na východním pobřeží Švédska. Dále pak lze plout asi 30 Nm podél pobřeží a pak se mezi ostrovy dostat po dalších 40 Nm až do Stockholmu. Celková délka kanálu je 190 km a celkem je na něm 58 zdymadel. Z toho bylo uměle postaveno 87 km. Plavba byla zahájena 26. září 1832 za účasti švédského krále Karla XIV. a jeho rodiny.

Na západ navazuje na tuto trasu Trollhätte kanál, který spojuje jezero Vänneren s Göteborgem. 46 Nm dlouhý Trollhätte kanál je nejstarší částí takzvané Mordé stuhly skrz Švédsko. Plavba byla zahájena v roce 1800. Převýšení Trollhätte kanálu je 44 m a na něj navazuje Göta kanál se 47 m, tedy celkem úctyhodných 91 m nahoru a pak zase dolů na nulovou výšku města Mem u Baltu. To zajišťuje velmi důmyslná soustava zdymadel,

na Trollhätte kanálu 6 včetně jednoho tříkomorového a na Göta kanálu 58 zdymadel, jedno sedmikomorové.

Ve čtvrté ráno se vrháme do prvního zdymadla. Díky chvílemi až hystericky pečlivé přípravě vjíždíme a připevňujeme lana jako staří mazáci. V komoře s námi plují ještě Finové na vypůjčeném motoráku a velká německá motorová ocelovka. Ti vzhledem k velikosti lodě a tomu, že jsou v posádce jen dva, mají zpočátku trochu problémy s vyvázáním v komoře. Několikrát jim pomáháme. Po absolvování prvního zdymadla jsme hned vjeli do dalšího, za kterým byl tentokrát ještě otáčecí most. Pak následovala chvíle plavba kanálem a další zdymadlo. U každého mladá příjemná obsluha. Někdy nám otevřeli vrata a k další komoře pokračovali na kole, aby opět zavřeli vrata, pustili vodu, vypnuli vodu a otevřeli vrata. Kanál vede krásnou švédskou krajinou s mnoha domky, s místy na grilování a kempování, všechno je pečlivě udržované a čisté. Od ostatních lodí jsme se odpojili díky krátké přestávce na oběd u mola v Ly-

Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií

Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií

restadu, kde jsme navštívili i místní sklárnu. Tam vyrábí pro Švédsko velmi netypické skleněné tučňáky.

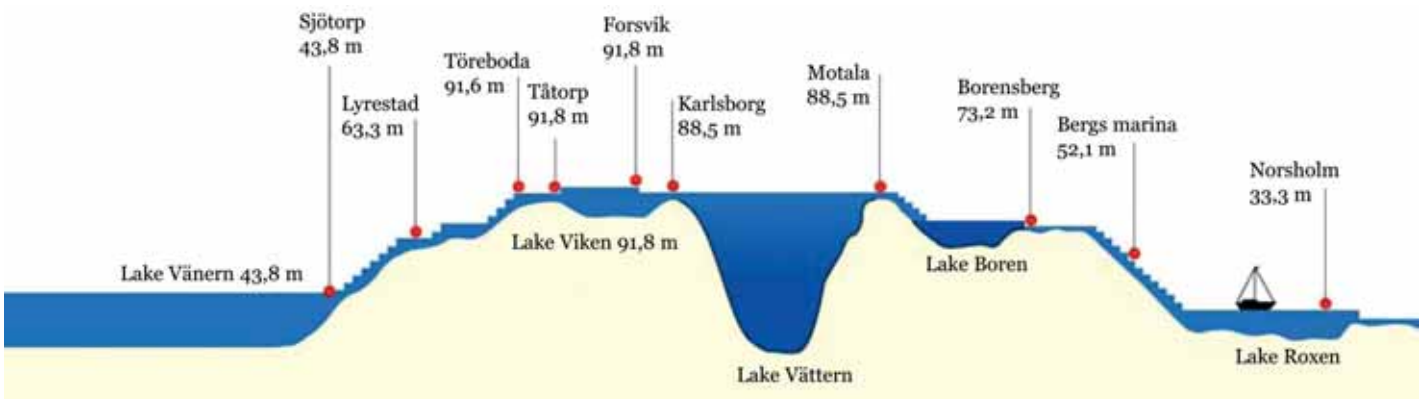
Dál už pokračujeme sami a zdymadla si vždy jako jediná loď užíváme. V jednom nám dokonce pustili vody, že byly peřeje jako na jezu

na Sázavě. Večer nás zastavuje pro změnu bouřka. Ve špatném počasí zdymadla nefungují. Na doporučení obsluhy přenocujeme u mola v Norkvarnu. V pátek si tam prohlédneme zmenšený model kanálu – místní park pro děti – a pokračujeme dál. Naštěstí už nepší, je jen zataženo. Dnes bychom měli vy-

stoupat do nejvyššího bodu kanálu 91 m n. m. Krátce zastavujeme v Hajstorpu, kde je krásná kavárnička se zahrádkou přímo nad zdymadlem. Na oběd stavíme u mola v kempu v Jonsbodě. Kolem projíždí nejstarší parník JUNO. Je to opravdu úchvatný pohled, jak se tiše a majestátně suně kanálem. Večer

Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií

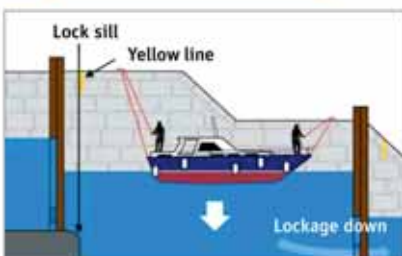
Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií

Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií
 Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií

dojždíme do Vassbakenu, kde je opět přístavní molo s veškerým vybavením. Přenocujeme a v sobotu ráno pokračujeme na motor do Forsviku, kde bychom rádi zůstali do dalšího dne. Cestou nás čeká poslední zdymadlo „nahoru“, ručně obsluhované, a jedno dolů s rozdílem

hladin 3,5 m. Mezi nimi je jezero Viken, kde nás zláká jachting. Severní vítr 2 až 3 °Bft, polojasno, nádherný jachting. Kolem poledne kotvíme kousek od břehu na hloubce 5 m, vaříme oběd a užíváme si siestu. Odpoledne opět pokračujeme na motor do Forsviku.

Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií
 Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií
 Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií
 Popisek pod fotografií

Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií

nálu, je možné si tu objednat pro dva členy posádky snídaní a kotvení je pak v ceně.

Ráno se skupinou lodí čekáme, až se zvedne silniční most, jeden z mála, který má pravidelný řád. Jinak na celém kanálu mají překvapivě lodě přednost před auty – mosty jsou buď s obsluhou, nebo s dálkovým ovládáním – sledovány kamerami – ozve se zvonek (jako na železničním přejezdu), na silnici padnou závory, pak se most buď otočí, nebo zvedne a lodě proplují. Potom se vše zase obrátí a auta jezdí až do příjezdu dalších lodí. Jen v Torebodě je železniční most, který má také přesný řád a to podle vlaků. Asi dvě minuty poté, co jsme projeli s naší malinkou VIVOU, se zavřel a profrčelo přes něj něco jako naše Pendolino. Měli jsme to jen tak tak.

Jak se otevřel most v Karlsborgu, projíždíme do vnějšího přístavu přímo u starobylé vojenské pevnosti. Prohlídku města je velmi zajímavá a hlavně naturalistická. Spousta dobových figurek, některé dokonce v akci. I v muzeu Göta kanálu, které navštívujeme později, jsou vyobrazení doboví dělníci jak kopou, spí, jedí a podobně.

Teď už jsme na jezeře Vättern. Kolem třetí hodiny vyplouváme do Motaly. Severozápadní vítr 3 až 4 °Bft, vytahujeme celou kosatku, druhý ref na hlavní plachtě, plujeme

na zaďák, vlastně zase musíme křížovat na zadobok. Při silnějším větru je to pro VIVU výrazně výhodnější, klidnější a méně riskantní plavba. Do Motaly dojíždíme kolem osmé večer. Všechno ve městě je už zavřené, a tak jdeme na zaslouženou večeři do restaurace přímo v přístavu. Za dnešek 25 Nm, krásný jachting, trochu navigace, ale hlavně jsme přešli napříč přes jezero Vättern!

Další den se hodně rozfoukalo. Nevíme přesně, ale v přístavu odhadujeme 4 až 5 °Bft. Vyčkááme a jdeme navštívit muzeum kanálu a automobilové muzeum, opět s realistickými figurkami. Odpoledne se vítr trochu utišil, nebo jsme si už zvykli, proto vyplouváme na relativně krátký přejezd 10 Nm na jih, do Vadstena. Vadstena je kouzelný zámek uprostřed parku, obehnaný vodním příkopem. Pořádají se tu koncerty Vadstenské akademie múzických umění. Přístav pro návštěvy je přímo ve vodním příkopu kousek od hlavní brány a padacího mostu. Vyvazujeme se téměř u vstupu do zámku – jako byste stáli s lodí ve vodním příkopu na zámku Červená Lhota. Opravdu kouzelnou atmosféru podtrhuje večerní nízké sluníčko, park okolo a přívětivý správce přístavu. Od jihozápadu se na nás hrne oblačnost. To trochu kazí večerní romantiku.

V úterý ráno přišla mlha, déšť, občas pěkný liják. Máme namířeno na jih do 17 Nm vzdá-

leného Hästholmenu. Při jižním větru nás tedy čeká celý den stoupačka. Po poledni se obloha protrhává a vítr občas polevuje. Jinak celý den fouká jihozápad 3 až 4 °Bft. Začínáme s druhým refem hlavní plachty. Několikrát nám však přijde, že vítr polevil, takže zvětšujeme na první. Za chvíli zase zpět na druhý, a tak to jde celý den. Tím, jak je jezero rozlehlé, umí se i krásně rozvlnit krátkými vysokými vlnami, proto chvílemi poskakujeme jako vloni na Nordseewoche na moři. Při břehu se vítr pro změnu točí jako na Slapech.

Dalším a vlastně předposledním dnem jachtingu je středa. Potřebujeme se dostat zpět na západní pobřeží do městečka Hjo, kde na nás budou čekat kamarádi Marcela a Tomáš. Vzdálenost je jen 10 Nm, ale fouká přímo proti 3 až 4 °Bft. Vyplouváme a pro jistotu dáváme hned druhý ref. Nechtěně splouváme pod Hjo, musíme křížovat. Ke konci refujeme na půl i kosatku. Trochu lituji, že při druhém refu zbývá na stěžni trochu moc plachty. Už v duchu objednávám třetí ref, abychom mohli příště plout jen na „kapesníček“. Děláme několik obrátů, ale stále splouváme a vítr nás nenechá slušně křížovat. Raději startujeme motor. Normálně nás vozí rychlostí i 5,2 uzlu, teď má co dělat, aby zvládl proti větru 3 uzly. Hlavně se modlíme, aby se na vrcholu vlny nerozběhl tak, že by se mohla ustříhnout závlačka na propeleru. Nakonec

zdrárně přistáváme v Hjo. Večer nás kamarádi zvou na jezerního pstruha, kterého ulovili. Ještě před tím mě Tomáš veze do Lidköpingu pro auto s vlekem.

Poslední den jsme se domluvili, že pojedeme na společnou vyjížďku kolem Hjo. Svítí sluníčko a téměř nefouká. Je nádherný den a my si užíváme turistického výletu 10 Nm okolo Hjo a zaléváme ukončení plavby šampaňským. V pátek ráno zase lije jako z konve. V nepromokavém oblečení balíme stěžeň a vytahujeme loď na přívěs. Do Trelleborgu na zpáteční trajekt dojíždíme asi s tříhodinovým předstihem. Procházíme se po městě a snažíme se najít restauraci na poslední švédskou večeři. Je to neuvěřitelné, ale typickou švédskou se nám najít nepodařilo.

Užili jsme si nádherné dva týdny v krásném malebném Švédsku. Chvillemi jsme si připadali skutečně jako na moři, i díky tomu, že se počasí měnilo velmi rychle. Už teď víme, že se tam jednou vrátíme a podíváme se do míst, která jsme nemohli kvůli nečekané rozlehlosti jezer a větrným podmínkám navštívit. Nebo třeba projedeme z Vännernu Trolhätte kanálem do Göteborgu. Anebo... Plány jsou přeci od toho, abychom je mohli měnit.

*Text a foto Jana Svítková a Petr Stoklasa
www.gotakanal.se*

Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií
Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií Popisek pod fotografií
Popisek pod fotografií

11/2011

INZERCE